

γνώσεις του, νὰ μᾶς πέπλει στὸ κεφάλι μονομάται.

'Η παράδοση τελείωσε κι' άρχισε ἡ καλλιγραφία. Γιὰ κείνη τὴν ήμέρα δ. κ. Χάμελ μάς εἰχε ἐτοιμάσει ὑποδείγματα ἐντελῶς κανούφια, στὰ δύοια εἰχε γράψει μὲν ὥραια γράμματα τὶς λέξεις: Γαλλία, Αλσατία, Γαλλία, Αλσατία.

"Ἐπρεπε νὰ βλεπει κανές πάς προσπαθούσαμε νὰ ξαναγράψουμε αὐτές τὶς λέξεις μειαδόπλανη σιωπή. Δὲν ἀκούγει κανεῖς τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ τρίχυμο τῆς πέννης αὐτὸς χαρτί. Γιὰ μάτι στιγμὴ μέλισσες μπήκαν ἀπὸ τὸ παράθυρο μὰ κανένας δὲν τὶς ἐπρόσεξε, οὐτε κι' αὐτὸς οι πολὺ μικροί ποὺ προσπαθούσαν νὰ γράψουν τὶς καλλιγραφίες τους να είναι σε c, δύοι μὲ μιὰ καρδιά, μὲ μιὰ συνείδηση... Στὰ κεραμίδια τὸν σχολείον περισσοτέρους καιοκέπησαν καὶ οκέπησαν ἀκούγοντας τὴν φωνή τους:

— Μάπας κι' αὐτὰ δὲν τὰ δύοχερώσσαν νὰ μιλοῦν γεγονικά;

Κάθε τόσο, οπώνωντας τὰ μάτια μον άπο τὸ τετράδιο μου, ἔβλεπα τὸν κ. Χάμελ ἀκίνητο στὸν ἔδρα του νὰ κοιτάζει μ' ἐπιμονὴ δὲν διλέπει τὸν πόλεμο εἴται γύρω του, νὰ νιδέλει τὰ μάτια του

μέσος οι ματιά του δύσκαλπο τὸ μικρὸ σκέπτημα τοῦ σχολείου... Σκεφθῆτε! πρὸ σαράντα χρόνια είσταν ἔτει στὴν Ἰδία θέση, μὲ τὴν αὐτὴν ἀπένταντο τὸν καὶ τὴν τάκην ποὺ είσταν πάντοτε ἡ Ἰδία. Μονάχα τὰ θρανία αὐτὸν τὸν πολλὰ χρόνο είχαν φωνήσει. οἱ καρδιές τῆς ἀδελῆς είχαν μεγαλώσει καὶ ή ψολὰ ποὺ είχε φωτέψει, ἡ Ἰδία, οκέπαζε τῷα τὰ παράθυρα καὶ ἐγτανειώδης τὰς ιακείμενες τους! γιατὶ ἐπρεπε νὰ φύγουν αὐτοί, νὰ φύγουν αὐτοί για πάντα.

Πῶς βάστησε καὶ μᾶς τελείωσε τὰ μάθημα! "Γοτερά ἀπὸ τὴν καλλιγραφία είταμε λογοταῦτα εἴπειν οι μικρὸι δρόμοιαν νὰ ουλλαβίζουν δὲν μαζί: β.ά, β.έ, β.ί, β.ό, β.ύ. Εκεὶ, στὸ βάθος τῆς τάκης, ὁ μπαρόμια Χάροντας εἰχε φορέσει τὰ γαλιά του καὶ κρατῶντας τὸ ἀλφρόπεδρο μὲν δὲν τὸν χέρια, ἐπαναλέμβανε τὶς συλλαβές μαζί τους. Η φωνὴ τὸν ἐπρεπε ἀπὸ συγκίνηση καὶ είστε τόσο ἀστείο νὰ τὸν ἀκούσεις. Ὅστε είχαμε καθέ διάθεσην νὰ γελάσουμε καὶ νὰ κλάψουμε. "Αχ! θὰ θυμάμαι πάντοτε αὐτὸν τὸ τελευταῖο μάθημα.

Ἄξαφαν τὰ ρολοϊ τὶς ἐκκλησίας σύμπεμφει. Τὴν ἰδιοτύπην οι σάλπιγγες τῶν Πρόσωπων ποὺ γύριζαν ἀπὸ τὰ γυμνάσια ἀκούστηκαν ἔκανε δὲν τὰ παράθυρά μας... Ο κ. Χάμελ οπωρώθηκε πάνων στὸν ἔδρα του κατάχλωμος. Ποτὲ δὲ μον είχε φανεῖ τόσο ψύλος;

— Φίλοι μν., ειπε, φίλοι μν., τώ... τώ...
Μὰ κάτι τὸν ἐπινιγε. Δὲ μπόρεσε ν' ἀποτελείωσει τὴν φράση τοῦ. Τότε στράφηκε πρὸς τὸν πάνακα, πῆρε ἔνα κομμάτι κιμωλία, καὶ ἀκουπλώντάς τον μὲ δύναμη, ἔγραψε μὲ δύο ποδογάλια γράμματα μπορούσε:

— ΖΗΤΩ Η ΓΑΛΛΙΑ!

Ἐπειτα ἐμείνει ἔκει, μὲ τὸ κεφάλι στηριγμένο στὸν τοῖχο καὶ χωρὶς νὰ μάς μιλήσει, μὲ τὸ χέρι του μᾶς ἔκεινε σημείο:

— Τελείωσε... πραγάνετε... Alphonse Daudet

ΒΡΟΧΗ ΣΤΟ ΚΥΜΑ

'Ἄπο τὸν μαδονιόν οὐδαμό ψυλὴ βροχούλα στάζει κι' ἀνδρὸς δὲν εἰν' ἔδος νὰ πηγή, δεντρούλα διγασμένο ἔδος εἶνε θάλασσα πλατεία καὶ κήμα λυσσαμένο κι' ἡ ἀναφέλεστη βροχὴ τὰ δάκωνά μον μοιάζει.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ

Δέρ θέλω ἐώ τριαντάφυλλα στὸν ἔσον μον δοσόμο δέντρο δὲν θέλω νὰ σταθῶ, πηγὴ νὰ ξεδιψάωσθε. 'Εγώ διεβαίνω τὸ βούνο, μ' ἔνα σταυρὸ στὸν ὄμοιο. Τοῦ φυτωπώρουν ἃς ἀπλωθοῦν τὰ φύλλα περάσω.

ΠΡΩΤΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

"Ισκοι, δροσίες, θροήματα ιερά, φωτὸς παιγνίδια, ψυχές τοῦ δάσους μυστικές, ἀπ' τὰ ποντιά ώς τὰ φίδια, κάτι μον λέσι πως εἶναι μαζί σας μιὰν ήμέρα κι' ἔνας τυφώνας μ' ἀροπάζει καὶ μ' ἔρωτες έθωπέρα.

Παύλος Νιρβάνας

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Μία ἀπάντησις τοῦ 'Ιωσήφ τοῦ Βεου

Σ' ἔνα ἀπὸ τὰ μικρὰ ταξείδια, ποὺ ἔκανε ίνκογνιτο, ὁ αὐτοκράτωρ 'Ιωσήφ δ. Βος ἔπεισε, μιὰ μέρα σ' ἔνα μικρὸ χάρι. Ζήτησε νὰ ξυρισθῇ καὶ ὁ ὑπηρέτης ποὺ τοῦ πῆγε τὸ ζεστό νερό, βλέποντάς τον μὲ ροῦχα αδύνατο, τὸν φότησε:

— Δὲν μοῦ λέτε, κύριε, σᾶς παρακαλῶ, μήπως ἀνήκετε στὴν αὐλὴ τοῦ Αὐτοκράτορός μας;

— Μάλιστα.

— Καὶ τὸ ηπηρεία κάνετε στὸν Μεγαλειότατο;

— Ιστορία δ. Βος, μὲ τὸ πρόσωπο γεμάτο σαπουνάδες, γύρισε πρὸς τὸ μέδος τοῦ ηπηρείου καὶ τοῦ εἶπε ησυχα:

— Φέω την τιμὴ νὰ τὸν ξυρίζω.

* * *

— Ενα μάθημα

Τὴν παρακάτω ίστορία, τὴν διηγήθηκε στὶς βελγικὲς ἐφημερίδες, δ. υπουργὸς τοῦ Βεγγ' ον, Βάντερφελντ.

— Οιαν ἐγένετο τὸ συνέδριον τῆς Λουζάνης,

— Τοπιερίν, ἀντὶ τρόπο-

σωπος τῆς Δημοκρατίας

τῶν Σοβέτη, ξεζήτησεν

μάστι συνέντυξην ἀπὸ τὸν

λόρδον Κώρζον.

— Εφιστατος ἀκριβῶς, τῆς διοικήσην τῶν καραβών καὶ εἰ-

στήκη ἀμέσως:

— Εκενην τὴν ωραν ὁ λόρδος Κώρζον ἔγραψε, καὶ ἐξακολού-

θησει τὴν ἐργασίαν του, χωρὶς νὰ σηκώσει τὸ κεφάλι.

— Ο ρώσος ἔβηξεν ἐλαφρά, γιά νὰ ἐννοιθῇ ἡ παρουσία του, ἀλλὰ δὲ Κώρζον, οὔτε κινηθῆσε διόλου. Ξιναβῆξε πιὸ δυνατά. Τότε ο λόρδος γύρισε τὸ κεφάλι του καὶ τοῦ εἶπε:

— Τὶ θέλετε;

— Ηθέλατο ἀπλῶς νὰ σᾶς πᾶ, ἀπήντησεν ὁ Τοπιερίν, διτὶ η οι-

κογένεια τῶν βαρόνων Τοπιερίου εἶνε ποιὺ πιὸ ἀρχαῖα, παρὰ δὲ οἰκογένεια τῶν Κώρζον... Τίποτε ἄλλο. Χαίρετε, κίριε!

— Καὶ ἀξιορεπώντας δ. σύντροφος-βαρόνος, ἐξῆλθε, ἀφήσας κατά-

πληκτο τὸν λόρδο.

* * *

— Ο καρβουνιάρης είνε κύριος στὸ σπίτι του

Φραγκίσκος ὁ πρῶτος, περιτληνθῆσε σ' ἔνα κυνήγι, μπήκε κατὰ τὰς 9 τὸ βράδυ, στὸ καλύβι ἐνός κιρβουνιάρη. Ο νοικού-οντος ἐλείπει καὶ δὲν βρήκε ἔκει παρὰ τὴν καρβουνιάρισσα νὰ ζεσταί-νεται μετρός ποτὲ τάξι. Ήταν κειμάνας καὶ εἰχε βρέξει ἀκετά. Ο αὐτοκράτωρ ζήτησε λίγη ζωμὸ νὰ ζεσταθῇ καὶ μιὰ ἄρχη για νὰ κομηθῇ. Η γυναίκα τοῦ ἀπήντησεν εὐχαρίστιως, μόνον πρέπει νὰ περιμονήσει τὸν ἀνδρα.

Ο αὐτοκράτωρ ἔν τὸ μεταξύ, τὸ μόνον ἐπιπλό, ποὺ ηπολέσσαντας μέσα στὴν καλύβα. Κατὰ τὰς δέκα λήστε καὶ δὲν κιρβουνιάρη, πεθαμένος ἀπὸ τὴν κούφασι, βρέγ-μένος, μουσικόδι πότην βροχή, φορτωμένος ξῆλα, πενανσέμονος, πα-γωμένος, δυστιχής.

Η γυναίκα τοῦ εἶπε γιά τὴν ἐπίσκεψη τοῦ ξένου. Εκείνος τὸν ἔχαιρετε, ἔβγαλε τὸ καπέλλο του καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ σλαμάνι, γιά νὰ καθήσῃ αὐτός.

— Συγνώμη τοῦ καρβουνιάρη, τοῦ εἶπε, θά σε σηκώσω ἀπὸ αὐτοῦ γιατὶ σ' αὐτὸ το σκαμνί, κάθομαι κάθε βράδυ, σαν γνοίζω σπίτι μου.

— Επειτα τὸ λεει καὶ τὸ παροιμία, τοῦ εἶπε.

— Τι, παρ δροι et πατ raison

Chacun est maître en sa maison,

(Κάθε νόμος τὸ λεει καὶ γραφή

δι το σπίτι του καθένας είνε νοικούρης).

Ο Φραγκίσκος γέλασε ἀπ' αρδιας μὲ τὴν παροιμία καὶ σηκώ-θηκε ἀπὸ τὸ σκαμνί καὶ κάθη σ' ἀπάνω σ' ἔνα κούτσονο.

— Εφαγαν τὴν σούπα τους.

Ο καρβουνιάρης ἀρχίσεις νὰ λέψῃ τὸ παρόπονο του. Κατεφέρετο κατὰ τὸν Κράτους, ποὺ ἀπηρόρέσει τὸ κυνήγι.

— Επειτα στρεφόμενος μὲ ἐμπιστοσύνη στὸν ξένο του, τοῦ εἶπε :

— Μοῦ φαινέσαι γιά τίμος ἀνθρώπος, καὶ είμαι βέβαιος διτὲ δὲν θὰ με πάρηση στὸ λαμπό σου. Εχω μέσα στὸ σακούνι μου, ἔνα κομμάτι ἀγγούχοισος. Θω τὸ ψήσω νὰ τὸ φάμε. 'Αλλὰ τὸ νοῦ σου! Τσιμουδιά!!

Ο Φραγκίσκος τοῦ ξέδωσε τὸν λόγον του, ἔφαγε τὸ ψητὸ ἀγριο-

γούρουνο μὲ δρεζή καὶ κομηθῆκε θαυμάτια κοντά εἰς τὴν γωνιά...

Τὴν ἀλλη τὴν ήμέρα απεκάλυψεν εἰς τὸν καρβουνιάρην ποῖως εἰνε.

— Ο καρβουνιάρης μόνον ποὺ δὲν δένεισε ξερός.

— Άπο τότε έμεινεν ή παροιμία εἰς τοὺς Γάλλους.

— « Ο καρβουνιάρης ι νε κύριος στὸ σπίτι του».

“Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ,,